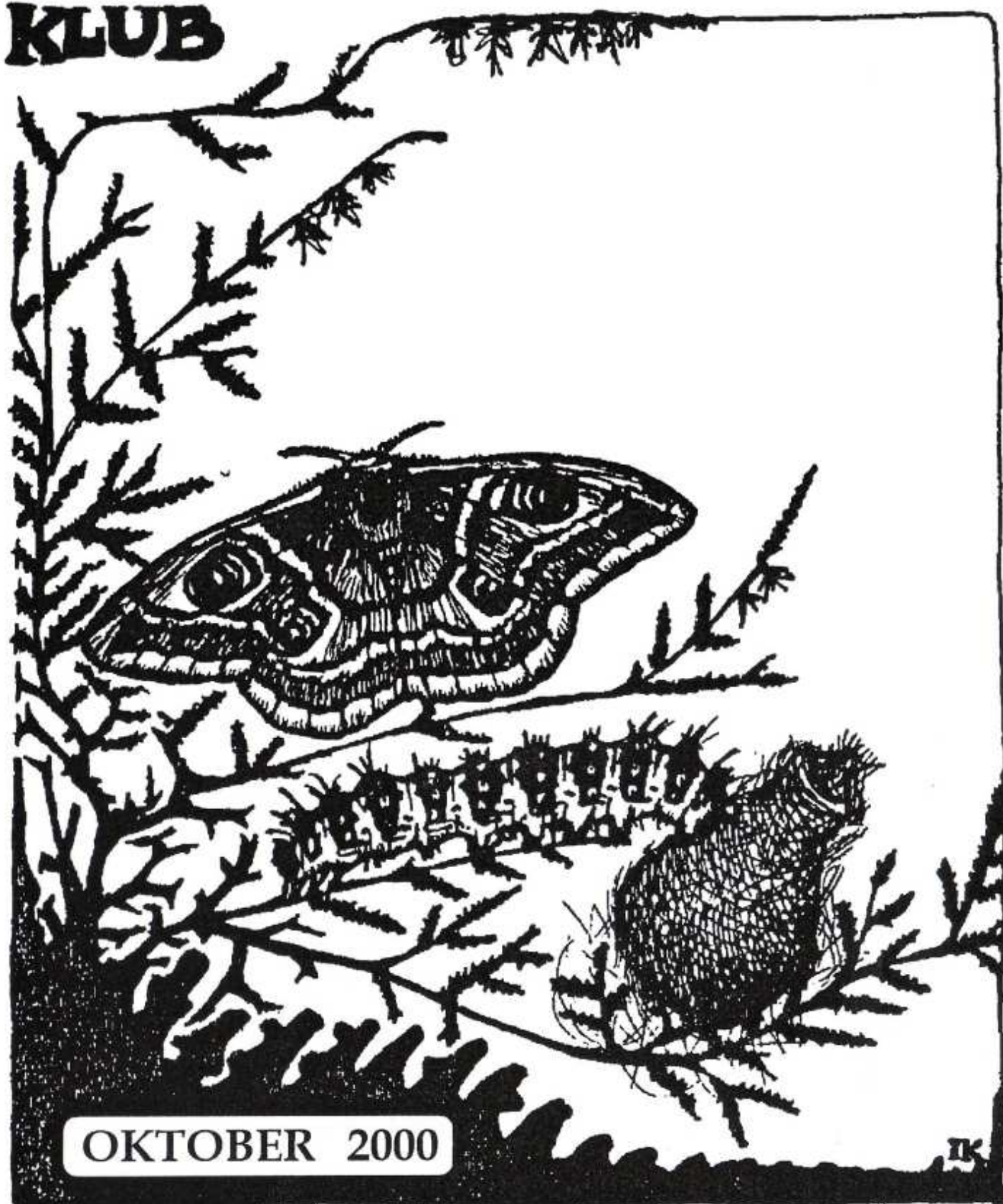

NORDJYSK LEPIDOPTEROLOG- KLUB

OKTOBER 2000

IK

EKSKURSIONSREFERATER

Lørdag den 20. maj 2000: Lounkær.

Foreningsekskursionen til Lounkær havde lokket 4 mand af huse: Erik Brusgaard, Hugo Christensen, Åge Thorup og undertegnede.

Vi havde fået lov til at komme ind i skoven, selv om der var bukkejagt, men vi måtte først dukke op ved solnedgangstid, kl. ca. 21.45.

Vi mødtes dog kl. 20, så vi kunne nå at sætte et lys op på Als Odde, Odden Sommerland 39.

Kvart i ti kørte vi ind i Lounkær-skoven og fordelte os ned langs grusvejen. Lidt sukkerlokning kom op, og vi fik i en fart rigget lysudstyret til. Det blev til 11 Hg-lamper langs grusvejen i skoven.

Det var allerede blevet ret koldt, 7 grader. Senere, inden vi pakkede, kom temperaturen ned på 5 grader. Det lagde en dæmper på flyvningen.

Der var næsten intet på sukkerlokningen og ret få dyr på lamperne. Af lidt bedre dyr fik vi: enkelte *biriviata*, 4 *pulveraria* samt nogle *adustata*. Ja, det var vist alt!

På Odden var der heller intet ud over enkelte *albipunctata*. Vi pakkede ved to-tiden.

Kristian Knudsen

Fredag den 9. juni 2000: Glatved.

Denne tur havde kun 3 deltagere: Ib Olsen, Kim Lauridsen og undertegnede.

Vi mødtes i den sydlige del af grusgraven ved 19-tiden.

Ib havde medbragt hjemmelavet svensk pølseret, som blev varmet på kogepladen, som hans store generator kunne drive.

Efter dette fortrinlige måltid ledte vi efter *lanestris*-larver. Det lykkedes at finde et halvt hundrede stykker, som klækkede allerede 14 dage senere og viste sig at være spindemøl, SUK!

Herefter begyndte vi at opsætte vort lysgrej. Det blev til 9 Hg-lamper samt en masse snore.

Ved 22-tiden ankom yderligere 4 samlere, så det blev faktisk lidt af et lysshow i grusgraven (i alt 19 Hg-lamper). De 4 folk udefra var John Søby, Knud Bech, Valther Hansen & Svend Larsen.

Fangsten var ikke så imponerende trods god nattemperatur (ikke under 12 grader).

Af fangst fik vi: 1 *bicuspis*, 1 *w-latinum*, 6-8 *ornata*, enkelte *efformata*, mange *tersata* og ingen *filigrama*.

Vi holdt ud til solopgang og var alle sent hjemme.

Kristian Knudsen

Tirsdag den 11. juli 2000: Frøslev Mose.

Der var kun 2 tilmeldt til denne eksklusive ekskursion (Erik Brusgaard og undertegnede), hvor vi bl.a. skulle lyse efter *G. quercifolia* og hænge snore op efter *A. aquila*.

Men inden vi nåede så langt, kørte vi en lille omvej omkring Åst skov lige uden for Billund, hvor jeg havde fået et lille tip om masseforekomst af *T. jacobaeae* larver, og hvilket tip! På en mark ikke større end en halv fodboldbane så vi tusindvis af larver kravle rundt på resterne af de engbrandbægre, som marken var fyldt med. Jeg vil tro, at vi trådte lige så mange larver ihjel, som vi fik samlet ind, for de var jo alle vegne.

Turen gik videre over grænsen efter nødvendige forsyninger. Vi kørte med ro i sindet mod Frøslev mose, og vi vidste nøjagtigt, hvor vi skulle hen, takket være Kristian Knudsen. Nu var vort eneste problem, at vejret havde været dejlig varmt hele dagen, så det tegnede til en skyfri nat.

Mens vi sad og spiste vores pizza, kunne vi se et stort skydække nærme sig fra syd, så måske var der alligevel en chance for en lun nat. Og det blev der; samtidig var det lige ved at bryde ud i regn, men alligevel ikke, kun lidt støvregn ind imellem, og det var jo optimale betingelser.

Brusgaard og jeg havde for sjov en lille konkurrence, hvor en *quercifolia* gav 1 point. Han "førte" det meste af tiden, men da jeg fangede 2 mere, da jeg pakkede det sidste lagen sammen, blev det "uafgjort" 8-8 (alle hanner).

Af andre arter var der mange *P. festucae*, en del *E. similis* og *E. potatoria*, men den talrigeste art ved lyset denne aften var

lidt overraskende *M. neustria*. Brusgaard tog en enkelt *A. aquila* på rødvinssnorene.

Så alt i alt en rigtig god tur; det var dog mest synd for alle dem, der ikke havde meldt sig til.

Kim Lauridsen

Tirsdag den 1. august 2000: Olivata-tur - Bjerre Skov.

Kristian og Hans Erik kørte fra Bælum mod Ejer Bavnehøj rasteplassen ved motorvejen, hvor vi havde aftalt at mødes med Ib Olsen. Herfra kørte vi videre mod Bjerre Skov, hvor vi skulle mødes med Jens Tonboe.

Vi aftalte at dele os, så vi satte lys op i både den nordlige og sydlige del af skoven. I den nordlige ende satte Ib og Kristian 6 lamper op, og mod syd satte Hans og Jens 3 lamper op. Vi fik i alt 18 *olivata* (de fleste i den sydlige del af skoven), heriblandt et par hunner, der allerede efter et døgn havde lagt et halvt hundrede æg. (Arten er svær at klække, da larverne overvintrer meget små!)

Ud over *olivata* kom der en masse andre dyr, specielt målere. Det bedste heraf var 4 friske *v-ata*.

Vi kørte hjem i meget tæt tåge kl. 2, dog først efter at have kørt i helt gal retning - mod Juelsminde i stedet for Horsens. Alle samlere fik en ny art på denne tur!

Kristian Knudsen

Weekenden den 22.-24. september 2000: Læsø.

Kun to havde meldt sig til turen: Hugo Christensen og undertegnede, så vi tog vore piger med og ankom til Læsø kl. 9.30 og nød det gode vejr resten af dagen.

Først på aftenen hængte vi snore op på Tyvhulevejen, senere nogle i Skoven og ved Nordmarkshuset, hvor vi boede. Vi satte et par lamper op i Østerby samt ved huset og tog to generatorer med til Tyvhulevejen.

Da vi vendte tilbage til Tyvhulevejen, var der stødt et par samlere fra Herning til. Vejret var klart, men dog en temperatur på 12-14° C og en jævn vind.

Så aftenens fangst blev i alt: 2 *lamda*, 1 *furcifera*, 2 *nupta*, 4 *fraxini*, flere *caecimacula* samt diverse almindelige dyr, så det var en fin aften, som sluttede ved midnat.

Lørdag aften valgte vi at tage til Højsande med snorene og generatorerne og lod ellers lamperne stå fra fredag aften.

Men et par timer før solnedgang lagde vinden sig totalt, og det blev køligt fra start med ca. 10° C, men vi prøvede alligevel; man er vel optimist.

Resultatet blev også magert med 1 *lamda* og 1 *socia*; dog gav lyset i Østerby 4 *siterata* og ved huset 2 *fraxini*. Så vi pakkede sammen kl. 22.30 ved 6° C!

Alt i alt en fin tur, hvor vi også fik set øen.

Erik Brusgaard

MØDER

Torsdag den 12. oktober 2000: Vel mødt til en ny mødesæson.

Vi starter traditionen tro med et møde, hvor der er mulighed for en god snak om dette års sæson, vel vidende, at den ikke er helt afsluttet endnu. Har du oplevet spændende ting, så mød op og fortæl os andre om det!

Tirsdag den 7. november 2000: Tips og fiduser.

Hvordan er det lige, man bedst får opblødt en helt udtørret lille måler? Kan man injicere væske (hvilken) i dyrets krop, så det letter opblødningen? Og hvordan? Hvordan kan man affedte en klistret natsværmer? Skrivning af etiketter på computer eller med kaligrafpen?

Morten og Kristian vil samle mulige spørgsmål, så vi kommer hele vejen rundt. Det er vigtigt, at I så ringer på forhånd, så vi kan være forberedte!! Vore telefonnumre er på bladets bagside.

Torsdag den 7. december 2000: Julemøde.

Endnu et traditionelt møde med generalforsamling, quiz (JKO), kaffe/the og blødt brød samt evt. præmier.

Foreningen har 30-års jubilæum, såh...!

Møderne afholdes i lokale 6 på Vejgård Bibliotek med start kl. 19.00. BEMÆRK, at novembermødet afholdes en tirsdag!!

Mødedatoer i starten af 2001 bliver:

Torsdag den 18. januar

Tirsdag den 13. februar

Torsdag den 15. marts

Torsdag den 19. april

GRÆKENLAND

I juni måned trak dagsommerfuglene mig endnu engang til Grækenland, denne gang alene og på en tre ugers tur. Det var min niende rejse til landet, men der var stadig en række arter, som jeg skulle have gjort noget ved; det drejede sig fortrinsvis om randøjer, blåfugle og bredpander.

Man kan jo efterhånden køre en del på rutinen, når man har været af sted så mange gange. Man kommer dog ikke uden om en detaljeret planlægning af, hvilke steder jeg vil besøge på hvilke datoer, for at finde de pågældende arter og ramme deres flyvetider.

Vinteren i Sydøsteuropa trak ud, hvor især marts var kold, og først i april brød foråret igennem. Til gengæld bød forårs månederne som helhed på varme over det normale, så alt i alt tydede sæsonen på at være ret normal.

Først det trælse; turen til København dagen i forvejen og efterfølgende overnatning i København, hvor det altid ender med, at man får sovet alt for lidt, fordi man skal tidligt op næste morgen og med flyet fra lufthavnen. Men da flyet pløjede sig op gennem skyerne og den danske sommerkulde for ved middagstid at ankomme til høj sol og

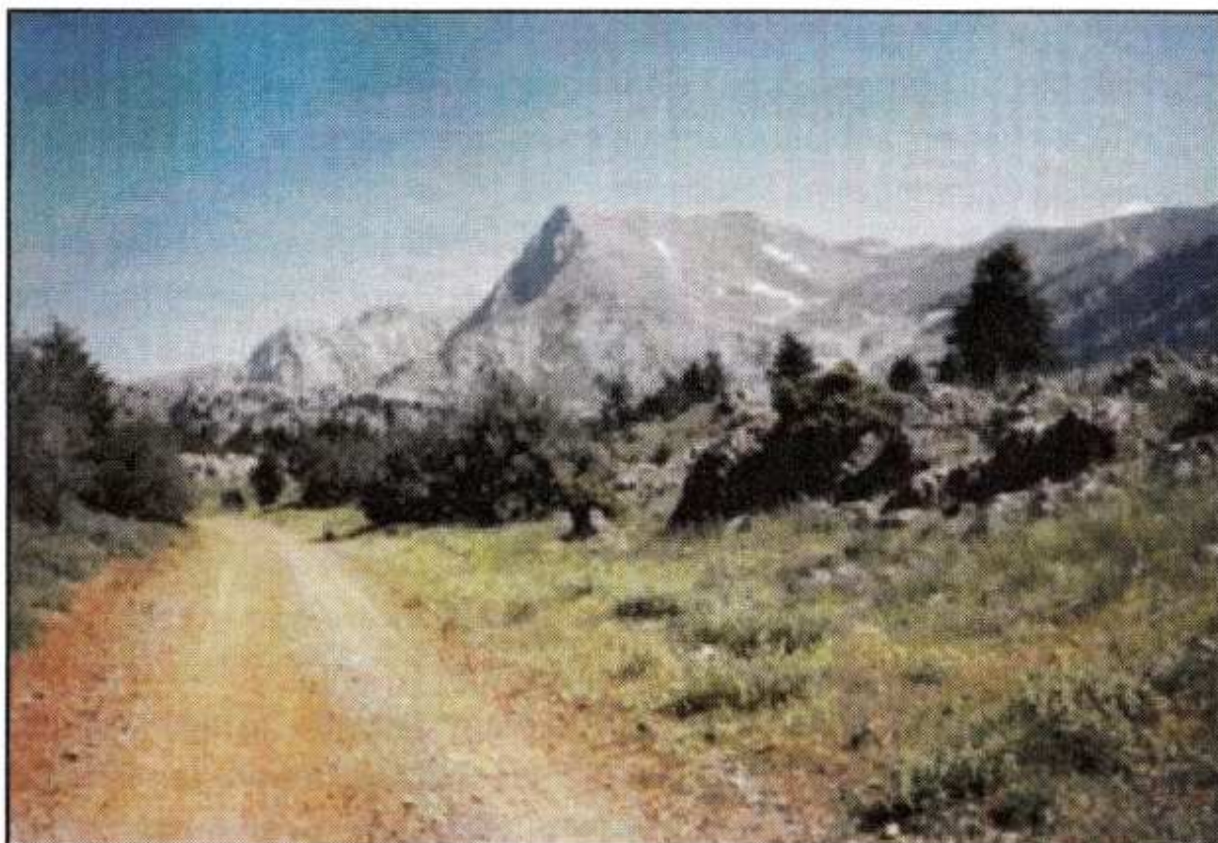

drønende varme i Athen, var al træthed glemt. Måske kunne jeg allerede nå til Chelmós-bjerget ude vestpå, på Peloponnes-halvøen i eftermiddag. Der skulle jeg jo lede efter et par blåfuglearter: *Neolysandra coelestina hera* ECKWEILER & SCHURIAN og *Cyaniris helena* STAUDINGER.

Efter at have fået udleveret bilen, en Seat Arosa, ville jeg endnu engang prøve at overleve turen gennem Athen. Det lykkedes, endda uden at køre forkert (men nu havde jeg også prøvet det før), og hen på eftermiddagen kom jeg til Chelmós-bjerget. Jeg kender en vej op på bjerget bagom, hvor jeg fra 1995 husker, at der er et godt sted for de to blåfuglearter. Det gik meget godt de første 10-15 km, mens vejen gradvist raslede ned i standard. Efter landsbyen Souvardo forsvandt den sidste rest af asfalt, og i et sving ved en drikkevandskilde holdt nogle grækere og spærrede vejen med deres biler. Og jeg måtte ikke komme forbi. Hvorfor fandt jeg aldrig ud af. Frustreret bakkede jeg tilbage, vendte om og kørte hele vejen ned til landevejen igen. Så måtte jeg tage den store asfaltvej op mod skicentret på bjerget, fra byen Kalávrita, hvor jeg skulle bo. Allerede før skicentret fandt jeg en god skråning, der vendte godt mod den sene eftermiddagssol. Her voksede både *Vicia cracca* og *Trifolium* (kløver), som de to arters larver lever af. Og ganske rigtigt: her fløj enkelte eksemplarer rundt af begge arter, sammen med en del andre almindeligere arter.

Pludselig kom en anden udlejningsbil oppe fra bjerget og standsede i vejkanten neden for min skråning. Ud steg to mænd. Måske bare "almindelige" turister, der var kommet lidt på afveje, tænkte jeg, indtil de tog hvert sit net frem. Det viste sig at være to belgiske lepidopterologer, som også netop havde indledt deres rejse til Grækenland; dette var deres første dag. Jeg havde aldrig mødt dem før. Hr. DECARPENTRIE og hr. NEUFORGE. Vi snakkede lidt, før de kørte ned til Kalávrita. Dette var en dag fuld af overraskelser. Da jeg kort efter også ville køre ned til Kalávrita, havde min bil tabt pusten. Dyret ville ikke starte. Alle forsøg på kunstigt åndedræt var forgæves. Gispande efter vejret fortalte den mig, at den manglede olie. Men da jeg så oliebeholderen efter, var den fuld. Der lækkede heller ikke olie, og jeg havde netop fyldt benzintanken helt op med benzin i Kalávrita, før jeg begav mig herop.

Jeg standsede nogle grækere, der kom forbi, og lånte deres mobiltelefon for at ringe til udlejningsfirmaet, Hertz, i Athen. De bad mig få fat i ELPA, som er den græske pendant til Falck. Da jeg ikke lige ved, hvordan man bestiller en kranbil på græsk, bad jeg Hertz gøre det i stedet. Så skulle jeg vente en time, fordi det

Chelmós-bjerget i begyndelsen af juni.

(Foto: Morten S. Mølgaard)

nærmeste ELPA lå i byen Pátra nede ved kysten. Jeg takkede grækerne for lån af deres mobiltelefon og gav mig til at vente.

Solnedgangen er smuk set fra Chelmós-bjerget. Jeg så den nemlig selv. Der var god tid til at indprente sig det smukke bjerglandskab og fæstne sig ved hver eneste form og kurve i landskabet. Det var jo det mest oplagte at give sig til, når man her ved aftenstide stod med en død bil højt oppe på et græsk bjerg og ventede på en kranbil.

Kranbilen kom omsider, da det var næsten mørkt, og den møgbeskidte mand steg ud. Normalt skænker jeg ikke kranbiler så mange tanker, men denne gang var det anderledes. Og hvis mekanikeren havde kunnet tale andet end græsk, ville jeg endda have været i stand til at forklare, hvordan jeg havde oplevet problemerne, før han kom. Han prøvede nu forskellige ting, bl.a. startkabler fra kranbilen. Forgæves. Heller ikke han kunne få liv i dyret. Altså trak han den op på kranbilens lad, og vi kørte nu ned til Kalávrita. Han ringede til Hertz fra sin mobiltelefon og forklarede situationen, hvorefter jeg lånte telefonen og bad Hertz levere mig en anden bil så hurtigt som muligt. Det kunne først blive i morgen op ad dagen, sagde de. Vi aftalte så klokken fem om eftermiddagen, for

Skybruddet ved Dráma.

(Foto: Morten S. Mølgaard)

så kunne jeg da se efter sommerfugle hele dagen.

Nu måtte jeg finde de to belgiere. Måske kunne jeg køre med dem op på bjerget næste dag. De havde heldigvis fortalt mig, hvor de agtede sig hen for nattens logi, og hvor det lå. Det lille, lusede hotel nede ved jernbanen var fuldstændig mennesketomt, men jeg kunne se belgiernes udlejningsbil holde udenfor. Omsider fik jeg fundet en lille, grå dame, som viste sig at være indehaveren. Men hun talte kun græsk. Det gik dog op for mig, at belgierne var ude at spise. Da jeg også ved, hvor spisestederne ligger i byen, kunne det ikke være så svært. På nummer to var der gevinst. Efter at have forklaret dem historien blev vi enige om at tage sammen op på Chelmós næste dag.

I strålende solskin kørte vi næste morgen derop. Vi besøgte nu forskellige lokaliteter på Chelmós-massivet. Chelmós var på denne årstid vidunderligt grønt og blomstrende, helt anderledes end blot en måned senere, hvor den røde jord støver mellem de gule, afsvedne strå.

Lokaliteterne i omkring 1.500 meters højde var åbne, klippefyldte skråninger

med rigt blomsterflor, og der fløj masser af sommerfugle. Her kan nævnes *Parnassius mnemosyne athene* STICHEL, *Colias aurorina heldreichii* STAUDINGER, *Agrodiaetus escheri dalmaticus* SPEYER og *Carcharodus lavatherae* ESPER, foruden *coelestinus* og *helena*. Vi observerede også et par enkelte *Anthocharis gruneri* HERRICH-SCHÄFFER.

Vi besøgte også det sted på "bagsiden" af bjerget, jeg selv forgæves havde forsøgt at komme til i går. Jeg kender vejen dertil også oppe fra bjergmassivet, så jeg dirigerede hr. Decarpentrie vej de mange kilometer ad den ujævne, klippefyldte grusvej. Stedet ligger, i modsætning til lokaliteterne oppe på bjergmassivet, i åben nåleskov. Her fandt jeg en godt gemt, stejl, stenet skråning fyldt med *coelestina*'s foderplante *Vicia cracca*. Her fløj den smukke art talrigt, også mange hunner.

Efter denne fuldt ud vellykkede dag kørte vi ned til Kalávrita igen. Her kom lidt senere en mand fra Hertz med en ny bil til mig. Denne gang var det en helt ny Hyundai Atos. Den havde kun kørt 700 km og havde endda aircondition. Godt nok synes jeg, at det er en af verdens grimme biler, men jeg må sige, at den kørte særdeles godt og var meget manøvreduktig på de snørklede bjergveje.

Jeg forlod Kalávrita og kørte nordpå. Fra kysten sejlede jeg over Korinth-strædet og gjorde senere holdt ved Délfí. *Thymelicus hyrax* LEDERER var tilsyneladende ikke klækket endnu, og i det tørre, varme landskab fløj der mest *Melanargia larissa* GEYER og *Gonepteryx farinosa* ZELLER. Meget lokalt fandt jeg også *Chilades trochylus* FREYER, Europas mindste dagsommerfugl, der smuttede uanseligt rundt helt nede i jordhøjde. Om eftermiddagen kørte jeg videre nordpå, og den berygtede hovedvej Athen-Thessaloníki med dens kaotiske trafik var allerede godt på vej til at være omdannet til motorvej det meste af vejen. Jeg husker for en del år tilbage, når jeg kørte på strækningen, hvordan grækerne praktiserede overhalingen med høj fart på trods af modkørende trafik - og man tog det som en selvfølge, at alle fulgte den uskrevede regel om at trække ud i siden af vejen under overhalingerne. Nu var der kun enkelte korte stumper tilbage af den farlige vej.

Jeg nåede frem til det nordligste Grækenland nær den makedonske grænse om aftenen ved mørkets frembrud og indlogerede mig på et lille, snusket landevejshotel i byen Políkastros. Indehaveren var en ældre mand, der engang havde arbejdet i Stockholm. Alle skandinaver fik rabat på værelsesprisen, påstod

han.

Da jeg var ved at tage min bagage ud af bilen for at bære den op på værelset, bemærkede jeg en lastbil med danske nummerplader, der netop kom ind på pladsen. Jeg hilste på de to chauffører, som forklarede, at de netop havde været i Kosovo med nødhjælp.

Næste morgen i sol og lummervarme kørte jeg gennem græsk Makedoniens bløde, bakkede landskab til Doïran-søen, som danner grænsen mellem Grækenland og Makedonien. I juni 1998 opdagede man en nyetableret koloni af *Colias erate* ESPEL, hvor man observerede adskillige eksemplarer i lucernemarken ved søbredden. Invasionen var sikkert sket fra Makedonien, idet arten er kendt for at vandre og med lange mellemrum at etablere midlertidige kolonier i det nordligste Grækenland. I 1999 sås dog langt færre dyr. Jeg så slet ingen i løbet af denne dag. Om eftermiddagen var jeg træt af at trave rundt i lucernemarkerne og kørte østpå, langs den bulgarske grænse, til byen Dráma.

Fra Dráma kørte jeg nordpå, op i det store, øde område med frodige skove og lave bjerge, der støder op mod Bulgarien. Her var en overdådig natur; prægtige, uberørte løvskove afvekslede med frodige skovenge. Her skulle jeg besøge en lokalitet for den lille blåfugl *Everes decoloratus* STAUDINGER. Jeg fandt arten i pænt tal, men meget lokalt på en lille eng. Her fløj også adskillige *Plebejus argyrognomon* BERGSTRÄSSER. Af andre arter kan nævnes *Artogeia mannii* MAYER, *Artogeia ergane* GEYER, *Libythea celtis* LAICHTING, *Brenthis daphne* DENIS & SCHIFFERMÜLLER, *Lycaena alciphron melibaeus* STAUDINGER, *Glaucopsyche alexis* PODA og *Pyrgus sidae* ESPEL. Ved frokosttid satte jeg mig nede ved vejen og spiste frokost. En mand på en knallert kom og standsede og snakkede med mig. Han havde engang arbejdet i Tyskland og kunne tale lidt tysk. Han hed Geórgios, var 39 år og arbejdsløs. Han boede i Dráma, men når kedsomheden, larmen og snavset i byen overmandede ham, tog han sin gamle, ramponerede knallert og kørte herop. Han modtog 50.000 drachmer (= 1.100 kroner) om måneden i arbejdsløshedsunderstøttelse fra staten. Når knallerten gik i stykker, reparerede han den selv. Han havde ofte skilt den helt ad og samlet den igen.

Senere så jeg en bil med danske nummerplader holde i vejsiden ved kilden. Da

den slags er et særsyn på disse kanter, gik jeg hen og hilste på. Det var en græker, bosiddende i Danmark og arbejdede på en restaurant på Amager. Han var for tiden hjemme på familiebesøg i Dráma. Ja tænk, at verden kan føles så lille. Om eftermiddagen brød et vældigt tordenvejr løs, som så ofte i dette område. De tætte, vilde skove og bjerge virker som en katalysator på den slags uvejr, når den varme og fugtige luft tvinges til vejrs. Jeg kørte derfra, og nær Dráma var det en sand syndflod af styrtregn.

Næste dag var jeg kørt et godt stykke ned i landet igen, til den nordlige del af Píndos-bjergene, hvor der er en god lokalitet for *Coenonympha leander orientalis* REBEL. Den har et hvidt bånd inden for rækken af øjepletter på bagvingeundersiden, som nominatformen mangler.

Det er et område med åben blandingskov og krat, især eg, afvekslende med blomsterrige enge og lysninger. Og ganske rigtigt var underarten her i pænt tal. Hannerne af *Kirinia climene* ESPEL var også begyndt at flyve. Et andet godt dyr var en ♀ af *Plebejus argyrognomon* BERGSTRÄSSER. Her var også *daphne*, *alexis* og *sidae*, foruden *Erebia medusa psodea* HÜBNER, *Lasiommata petropolitana* FABRICIUS, *Plebejus pylaon sephirus* FRIVALDSKY, *Agrodiaetus escheri dalmaticus* SPEYER, *Ultraaricia anteros* FREYER og *Spialia orbifer* HÜBNER.

Da jeg sidst på eftermiddagen havde gået der i nogle timer og var ved at indstille aktiviteten for i dag, indtraf igen et af de besynderlige sammentræf, som altid kommer, når man mindst venter dem. Pludselig hørte jeg fodtrin nede på vejen, og da jeg kiggede mellem nogle buske og ned for foden af skrænten, jeg stod på, så jeg de to belgiere, jeg havde mødt den første dag. Igen snakkede vi om vore resultater, før vi skiltes.

Denne dag besøgte jeg et sted i Vérnon-bjergene øst for byen Kastoriá lidt længere nordpå. Igen var spændingen stor, for det var et sted, jeg aldrig havde besøgt før. Jeg havde fået at vide før rejsen, at jeg her kunne finde den store bredpandeart *Muschampia tessellum* HÜBNER. Den skulle gerne være begyndt at flyve nu, og den findes kun i et begrænset område i bjergene i Makedonien, Bulgarien og Nord-Grækenland. Da stedet lå lige ved vejen, var der nem adgang. Det var frodige, grønne skråninger i 1.000 meters højde, med højt græs og masser af blomster i små

kløfter fra vejen ind i bjergene. Og ja, *tessellum* var ganske talrig her, og friskklækket.

Desværre nåede jeg kun at nyde arten i en times tid, før truende, sorte skyer trak sammen, og en ildevarslende buldren varslede endnu én af områdets så almindelige tordenbyger. Da vejret forværredes, kørte jeg derfra og måtte så komme tilbage senere. På vej tilbage mod Kastoriá måtte jeg skyndsomst søge tilflugt med bilen under et halvtag på et hus ved vejen, da hagl på størrelse med hasselnødder hamrede afsindigt mod bilen, mens lynene blinkede med kun et par sekunders mellemrum omkring mig.

Efter en times tid stilnede det af, jeg vovede mig ud på vejen igen, og samtlige træer langs vejen så ud, som om en kæmpe hånd havde tæsket dem. Der var et grønt lag af blade på jorden under dem. Jeg indhentede den syndflodsagtige regn nær Kastoriá, hvor vejene flere steder var delvist blokeret af jord- og klippeskred samt vældige vandmasser, der fossede ud over vejen.

Ja, uvejr på disse kanter har en anden kategori, end vi oplever i Danmark.

Om aftenen kunne jeg fra mit logi i Kastoriá se vejvæsenet rydde vejene efter uvejrets hærgen.

Heldigvis var det strålende solskin næste morgen, da jeg forlod Kastoriá og kørte østpå gennem bjergene ud til *tessellum*-lokaliteten. Igen var arten almindelig, og der fløj også enkelte *Melitaea arduinna rhodopensis* FREYER, sammen med *sidæ* og *alciphron melibaeus*.

Et par grækere kom forbi og spurgte nysgerrigt, hvad jeg lavede, og jeg forklarede dem det.

Om eftermiddagen kørte jeg atter nordpå, til Flórina helt oppe i det nordvestligste hjørne af landet, og videre mod den lille landsby Pisodéri. Lige før Pisodéri kører man gennem frodige, skovklædte bjerge og et bjergpas i 1.400 meter. Et sted før passet stoppede jeg og gik op på en bakkekam. Her fløj allerede de første *Colias caucasica balcanica* REBEL. De lysende orangerøde hanner var synlige på lang afstand, når de kom farende. Jeg har dog allerede arten fra tidligere.

I selve Pisodéri er der en fossende bjergbæk ved en hulvej i udkanten af skoven. Her var mange sommerfugle, der kom for at suge fugt på vådt sand på hulvejen samt på blomster ved bækken. F.eks. *Erebia medusa psodea* HÜBNER, *Melicta athalia boris* FRÜHSTORFER, *Coenonympha leander leander* ESPER, *Lycaena alciphron melibaeus* STAUDINGER og *Ultraaricia anteros* FREYER.

Om aftenen indlogerede jeg mig hos den lille kone, Voúli, i det lavloftede, solide hus neden for landsbyens lille taverna. Vi kender hinanden, da jeg flere gange tidligere har overnattet her. Hun taler dog kun græsk, så det er temmelig begrænset, hvor meget vi får snakket om. Men hun blev temmelig overrasket, da jeg pludselig stod i hendes indgangsdør.

Derimod kan tavernaens indehaver, Panagióta Doúkas, tale tysk. Hende har jeg også kendt i adskillige år efterhånden. Desværre var hun ikke til stede, da jeg kom for at få noget at spise, så en af hendes medhjælpere serverede mig et sundt, nærende og velsmagende måltid: brændenældetærte. Brændenældebladene havde man selv plukket på skråningerne i skoven.

Panagióta kom lidt senere. Hun blev meget glad for at se mig.

Her i landsbyen kender alle hinanden, fortalte Panagióta. Det er en naturlig konsekvens af indbyggertallet - 18 sjæle. Der er for nylig flyttet én hertil, idet jeg husker, at der ved mit sidste besøg her kun boede 17 i landsbyen. Hvem det er, ved jeg ikke. Men i gamle dage boede her mange flere mennesker. Også i de sidste par landsbyer på de 50 km, der er, inden man kommer til grænseovergangen ind i Albanien. Men nu er disse landsbyer helt forladte og ligger spøgelsesagtige hen med forfaldne huse med smadrede vinduer. Indbyggerne flygtede efter Albaniens åbning i 1990, og albanere strømmede ind i Grækenland, ofte kriminelle banditter, som begik tyveri og røveri. Heldigvis er problemerne med albanerne næsten forsvundet de seneste år, fortalte Panagióta. Men det tager lang tid - hvis det overhovedet sker - inden folk igen bosætter sig i de forladte landsbyer.

I solrigt og varmt vejr kørte jeg til Préspa-søen, der ligger delt mellem tre lande: Makedonien, Albanien og Grækenland. Det er en lavvandet sø med store bevoksninger af rørsumpe og et fantastisk fugleliv. Desuden findes her én sommerfugleart, som er værd at bemærke: *Lycaena dispar rutila* WERNEBURG. Men før jeg nåede ned til det sted, hvor jeg sammen med Sylvain Cuvelier fandt arten i 1995, kom en bil mig i møde. Det var ikke en hvilken som helst bil. Den så bekendt ud. Igen: de to belgiere. Altså mødtes vi for tredje gang og diskuterede atter vore seneste resultater. De havde allerede fundet de første *dispar* nede på det sted, jeg var på vej ned til.

Vi skiltes, og jeg kørte derved. Der var enkelte hanner af *dispar*, men ikke noget

særligt. Derimod fandt jeg et meget bedre sted langs den sumpede søbred. Her var store, blomstrende vandplanter med lyserøde blomster i rørskov, og her var mange *dispar*, især mange store flotte hunner. Se, det var jo noget andet, og at jeg vadede rundt i sportssko i op til 30 cm vand, betød mindre. Et udsøgt dyr - det er det altså.

Igen i den nordlige del af Píndos-bjergene på stedet for *leander orientalis* og *climene* om formiddagen, inden jeg satte kursen sydpå mod Délfí. Jeg kørte via Kónitsa, Ioánnina, Katára-passet, Tríkala og Lamía. I Katára-passet, Grækenlands højeste pas (1.705 m) blæste det kraftigt over de nøgne bjergsider i den høje sol. Pludselig kom en

Quercus quercus LINNAEUS flyvende - umiddelbart et mærkeligt sted for denne art.

Efter 475 km var jeg omsider i Délfí.

Der er dem, der påstår, at Délfí er Grækenlands varmeste sted. Jeg vil være tilbøjelig til at give dem ret. Her er meget varmt. Så selv om man ikke skulle løbe op og ned ad bjergskrånninger, men bare gå frem og tilbage ad flade grusveje langs store vandingskanaler, blev man slatten i sutterne.

Netop denne solsvedne sydside af Parnassós-bjerget, ved Délfí, har en lokal forekomst af bredpanden *Thymelicus hyrax* LEDERER, som i Europa ellers kun findes et par enkelte steder i Grækenland. Den ligner vore hjemlige stregbredpander, men er lidt større, mere mørk og grønlig i det. Og nu var arten klækket, siden min lynvisit her den 6/6. Den holdt af at flyve korte, lynhurtige ture langs grusvejene og vandingskanalerne, inden den igen satte sig til ro på en af de mange violette *Scabiosa*-blomster, der voksede her. På grund af varmen og den brændende sol fandt jeg hurtigt ud af en nemmere metode end at trave sig halvt fordærvet kilometer efter kilometer langs vandingskanalerne. Det var meget mere bekvemt at køre i fodgængertempo i bilen, holde øje med blomsterne, og så snart der sad en *hyrax*, så bremse op og stige ud af bilen.

Talrig var arten ikke. To dage skulle jeg bruge, før jeg kunne stille mig tilfreds. Her var også enkelte *Artogeia krueperi* STAUDINGER, *Spialia phlomidis* HERRICH-SCHÄFFER og *Gegenes nostrodamus* FABRICIUS.

Om aftenen den 15/6 kørte jeg tilbage til Athen og afleverede bilen. Nu tog jeg med Olympic Airways på en indenrigsflyvning ud til øen Sámos, hvor jeg skulle tilbringe fem dage.

Hvordan det videre gik? Følg med i næste nummer.

Morten S. Mølgaard

HUSK...

- at foreningen har en hjemmeside på Internet, der kan beses på

www.nlk.dht.dk

KONTINGENT

11 medlemmer har ikke betalt kontingent for denne sæson. De modtager en rykker og vil få bladet fremsendt, når de har betalt.

----- 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 -----

Det var dengang...

- 5 år:** Fra ekskursionsreferatet:
*" Lørdag den 29. juli 1995: Bygholm Vejle.
4 mand mødtes på dæmningen ved Vejlen: Peter Colding, P. Neber Pedersen, Ole Olsen (vor indbinder af Lepidoptera) samt Kr. Knudsen.
Vi havde fået udleveret nøglen til leddene, så vi kunne køre ind i dette kæmpe område, som vi havde lyst til. Vi kørte ca. 8 km ad den østlige digevej. Undervejs så vi mange hejrer, der lidt dvaskt og fornærmede lettede og fortrak nogle hundrede meter..."*
- 15 år:** Da der var problemer med ekskursioner:
" Ingen af de 8 ekskursioner blev gennemført, enten pga. vejret eller manglende tilslutning, mest det sidste. Vi må nok overveje, hvad vi vil satse på fremover med hensyn til ekskursioner. Har ideen overlevet sig selv pga. at vi alle er blevet motoriserede og kan tage af sted, når vejret er allerbedst."
- 25 år:** Fra mødeprogrammet 19. november 1975:
*"Hovedemnet er ÅRETS FANGST 1975.
Men før det går løs, vil Møller give et kort referat fra mødet mellem foreningsrepræsentanter på Helberskov i maj i år, og et af emnerne fra dette møde vil vi diskutere, nemlig dette: Kan det have en værdi at dele landet op i områder - lige som botanikerne gør - for at opnå en sikrere etikettering? - og i så fald: Hvor grov eller fin en inddeling skal vi vælge?"*

MEDLEMSBLAD

19. årgang nr. 4

FORENINGENS ADRESSE

Vestre Skovvej 11

9574 Bælum

Tlf. 98 337190

LEDELSEN

Kristian Knudsen.....	98	337190
Jens Tonboe.....	98	391445
Morten S. Mølgaard.....	98	189805
Freddy Hvarregaard.....	98	245226

FUNDLISTEREDAKTØRER

Hans Erik Møller.....	98	314401
Kristian Knudsen.....	98	337190

BLADREDAKTØR

Morten S. Mølgaard.....	98	189805

BLADETS ADRESSE

Hobrovej 97, 1. tv.

9000 Aalborg

Tlf. 98 189805

E-mail: msm@post5.tele.dk

Web: www.nlk.dht.dk